

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1902. július 24.

Csütörtök.

XXI. évfolyam. 58. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó lap tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Évesz évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények. Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyilttér díja előre fizetendő.

Vámkérdések.

Mindjobban kidomborodik a közös-
ügyek tárgyalásának homályából, hogy
voltaképpen nem szoros értelemben vett
közjogi ellentétek Seyllái és Charibdésai
között rekedez a kiegyezés hajója, hanem
az ipari és kereskedelmi ellentétek záto-
nyán vesztegel, amit köznéven vám-kér-
déseknek lehet mondani.

Nemcsak Ausztria és Magyarország
közötti tarifális kérdések, de a fennálló
kereskedelmi szerződések megújítása kör-
ül is, s első sorban a hármas szövetség
tagjai között.

A megindult kiegyezési, tárgyalások
folyamán minden megbízott az egyeztetés
és megegyezés élénk óhajától vezérelte-
tik, de természetes, hogy különösen ma-
gyar részről a legnagyobb óvatossággal
kezdik a kérdést, mert jogtalan becsapás-
nak a kormány álláspontja szerint részt
sem akarnak engedni.

A helyzetet — minden igyekezet da-
czára — sem lehet rózsásnak mondani.

Mert igaz, hogy az önálló — auto-
nom — vámtarifát tárgyaló osztrák és
magyar megbízottak a vámtételek két-
harmadára nézve egymással megegyez-
tek, de az az egyharmad, a mire nézve
megegyezés nem jött létre s melynek
összeegyeztetésére magok a miniszterek
szándékoznak kísérletet tenni, éppen a
legfontosabb. Éppen ezek azon tételek, me-
lyeknél a magyar és osztrák érdek éles
ellentétben áll egymással. Közgazdasági

szakkörökben az a nézet hódított, hogy
az ellentétek kiegyeztetése még a kor-
mányoknak is nehezen, a parlamentek-
nek pedig egyáltalán nem fog sike-
rűlni.

Ausztriában s a Körber által sugal-
mazott sajtó azt hangoztatja, hogy ha
Ausztriának nem sikerül Magyarországgal — és pedig hosszú időre szóló —
vámközösséget létesíteni, akkor saját ér-
dekében el fog zárkózni Magyarország
irányában s más irányában, névszerint
vagy Németország, vagy Oroszország irá-
nyában keres vámpolitikai csatlakozást.
Osztrák részről nem szűnnek meg azt
hangoztatni, hogy az 1867-ben létesített
államjogi rendezésnek alaphibája a köz-
gazdasági egyezmények felmondhatósága,
illetőleg rövid határideje. A fennforgó ba-
joknak főforrásait nem a németek és cse-
hek közti nemzeti gyűlölködést, hanem a
Magyarországgal szükségessé vált örökös
alkudozást jelölik meg.

Hála Isten, hogy másfelől a német
birodalmi kormány el van határozva,
hogy magát az agráriusok által egy az
egész világra kiterjedő s Németország
iparára veszedelmes vámháboruba bele-
kergetni nem engedi. A német kormány
e fölfogásának megfelel Széll Kálmánnak
parlamentari nyilatkozata is, mely a poli-
tikai szövetséggel a vámháborút összefér-
hetetlennek nyilvánította. Németországban
tehát ebben az évben már nem készülnek
el az új tarifával, sőt a kormánynak igen
nehéz küzdelmekre kell elkészülnie, le-

hogy a tarifát eredeti alakjában keresztül
vihesse. Biztosra vehető tehát, hogy Né-
metország nem mondja fel a kereskedelmi
szerződést.

Az olasz kormány és sajtó oly han-
gon beszél, mintha telmondási szándékai
volnának, de ez csak taktikai fogás.
Olaszország már most bizonyosan tudja,
hogy egy új szerződésben a rá nézve fő-
fontosságú borklauzulát fentartani nem
lesz képes, mi oka lehetne tehát a mos-
tani rá nézve előnyösebb szerződés meg-
szüntetését siettetnie? Mindezek után csak
ismételhetjük ama nézetünket, hogy a ke-
reskedelmi szerződéseket egyik állam
sem fogja felmondani, tehát ezek 1904.
végéig érvényben maradnak. Ez a körü-
lmény is enyhítőleg hat a magyar-osztrák
alkudozások feszültségére, mert időt en-
ged a feleknek a magukbaszállásra és a
kiegyezésre.

(—z—y.)

Vám- és kereskedelmi tárgyalások A ma-
gyar és az osztrák kormány részéről a vám- és
kereskedelmi szakreferensek hétfőn, a hó 21-én
kezdik meg Bécsben a tanácskozásokat. E tanács-
kozásokon állapodnak meg Oroszország kartel- és
premiumjavaslataival szemben a cukor-kérdésben
követendő eljárásra nézve. Fontos tárgy lesz továbbá
az olasz borbóm-klauzula kérdése, melyre vonatko-
zólag a magyar kormány illetékes tagjai már több
 ízben kijelentették, hogy a kedvezményt nem haj-
landók továbbra az olasz borbéhozatalnak megadni,
mert ez a magyar bortermelők egzisztenciáját ve-
szélyezteti.

A községek ingóságainak adómentessége.
A m. kir. közigazgatási bizottság legutóbbi XX.

TÁRCSA.

Védekezés az alkoholizmus ellen.

— A „közdivásárhelyi Székely Társaság” 19-dik ülésezőjében
folyó év június hó 28-án felolvasta és elfogadásra ajánlatta:
Tamásy Imre. —

I.

Tisztelt Társaság!

Ha napjainkban éber figyelemmel kísérjük egy-
kor erős és nemzetfentartó fajunk rohamos hanyat-
lását, siralmas erkölcsi és anyagi romlását, — he-
kell ismernünk, hogy ezen bomlasztó sorvadásnak
egyik, — még pedig igen jelentős oka a mindjobban,
talán mondhatnám: a társadalom összes rétegeiben
immár elharapódzott túlságos élvezetvágy, mely a
legtöbb esetben erkölcsi halált hoz szerencsétlen ál-
dozatára, és mindazokra is, kik vele szorosabb kap-
csolatban vannak. Az erkölcsi demoralizáción kívül,
mely különben melegágyát ismét csak azon bűnös
hajlandóságban találja, melyről szólni fogok, — az
alkoholizmus az a pusztító féreg, mely székely
fajunk viharezett, egykor aczélkemény erős fáját
immár a gyökerében kezdte ki és sorvasztó hatását
alant és fent egyformán mutogatja.

A mindennapi szomorú tapasztalás a kiáltó
tanuja ezen fájdalmas vallomásomnak. A statisztika
megdöbbentő adatokkal számol be Magyarország
szeszes italokra a múlt évben 350 millió koronát
adott ki körülbelül. — Az okos nemzetgazdászok
egyenest kimondják, hogy az alkoholizmusnak ezen
borzasztó elterjedése magával vonja legkülönbözőbb
anyagait és erkölcsi bajok egész tömegét. E bajok az
utódokra is átöröklődnek s a civilizáció felé hajlítják
ezt a népét családokat, fajokat, népet és nemzetet.
„Munkakerüléshez, csavargáshoz és fajtalankodáshoz
való hajlandóságot, az erkölcsi érzés eltompulását, a
szellemi erők gyöngülését stb. stb. viszik be az
erekbe, a szívbé.” Évszázadokon át a legengesztel-
hetlenebb ellenségei nemzetünknek nagyobb és
biztosabb pusztulást nem okoztak, mint az alkoho-
lizmus. E romlást és pusztulást mindnyájan ismer-
jük. Maga az állam sem zárkozhatik el előle. — Ki
sem tagadhatja, hogy mértékletes s józan élet nél-
kül nincs erény, munkaszeretet, a munka bérének
megbecsülése és annak helyes felhasználása; nincs
társadalmi rend, becsületesség és nagyobb emberi
feladatok iránti érzék, jószág, lelkesedés és áldozat-
készség. És ma mit látunk?! — Ha őszinte, pár-
atlan lélekkel vizsgáljuk a szörnyű mód elharapód-
zott és már romboló következményekkel szégyenkező
alkoholizmus undokságát és gonosz munkáját, lehe-

tetlen fel nem jaidulunk: mi lesz velünk, ha ez
tovább így tart?! — Mert vajon mit eredményezett
e bűn, — i en! ennek kell keresztelnem e kores
magzatot —, a mi fajunknál is? — Mit?! erkölcsi
és anyagi romlást, sőt többet: végső vonaglást, két-
ségbejuttató haldoklást.

Tisztelt Társaság! Az alkoholizmus a bujaság
tápláléka s így a szeplőtlen családi élet gyilkosa, —
nemzetfentartó magyar faj tisztaságának, erejének
már a csirában való megráblása, megrontása. — Az
alkoholizmus az egyetlenség forrása: az elborult elme
ugyanis és a felizgult vér-szülte ingerlékeny lélek
bajt, hibát talál ott is, hoi ilyennek még a színezete
is hiányzik, de hogy utókövetkezménye a legtöbbször
keserves, mutatja a sok többször egy egész életre,
sőt generációkra kiható meghasonlás véreink között.

Azonban ha sorban taglalnám és részletes bi-
zonyítással védennem egyes tételeimet, miket az al-
koholizmusból vezetek ki, mint szennyes vizeket,
szerény dolgozatom igen tág gyűrűkre terjedne.
Higyük meg T. U! komoly lélektani megfontolás
és szigorú kritika után merem ide írni, hogy az al-
koholizmus még az ártatlanság hajótörése is;
továbbá: sok esztelenség szülője; az utálatos, vér-
lázító szentelenségek tanító mestere; megbotránkoztató
gonoszságok szülőanyja és dajkája; a legtöbb
szellemi kimerülés, s a ma nap oly közönséges örü-

sz. döntvényével kimondta, hogy a községek oly ingóságai után, melyeket gazdasági nem hasznosítanak, hanem kizárólag közigazgatási célokra használnak, illeték-egyenértéket fizetni nem tartoznak, mert a vagyonadó fogalmából következik, hogy az illeték egyenértéket képviselő vagyon, vagyoni értéket képviseljen s gazdaságilag hasznosítható, vagy pedig használható legyen. A községeknek ilyen ingóságai pedig, melyek gazdaságilag nem hasznosíthatók, nem is magánjogi, hanem közzélokra szolgálnak, s bár magánjogi tulajdont képeznek, de mint hasznát nem hajtó vagyon, illeték-egyenérték alá nem vonható.

A megyék és városok neve. A hivatalos lap egy belügyminiszteri rendelet közöl, amely az 1886. évi XXI. t. czikk 1. §-ában felsorolt vármegyék és törvényhatóságokkal felruházott városok neveinek s törvényhatóságok, a rendezett tanácsú városok neveinek pedig az 1898. évi IV. t. czikk 2. §-a alapján megállapított alakjukban való kizárólagos használatát rendeltele el.

Székely kongresszus tervezete.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Székely Egyesület, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, a Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Ipar-kamara és a Marosvásárhelyi Székely-Társaság székely kongresszust rendeznek. A kongresszus mindazokat a gazdasági és társadalmi bajokat megvitattja, amelyek a székely népet arra kényszerítik, hogy az apai hajlékot és az ősi rögöket elhagyja, s javaslatokat tesz a Székelyföld földművelési, ipari, kereskedelmi és közművelődési érdekeinek szolgáló intézkedésekre.

A kongresszus helye: Csik-Tusnád (fürdőhely).

Ideje: 1902. évi augusztus hó 28., 29. és 30. napja.

A kongresszus öt szakosztályban fog tárgyalni; ezek:

I. Östermelési szakosztály. Elnökök: Bedő Albert és dr. Györffy Gyula (a Székely-Egyesület részéről.)

II. Ipari, kereskedelmi, munkásügyi és közlekedési szakosztály. Elnök: Tauszik B. Hugó, (a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara részéről.)

III. Birtokpolitikai, adó- és hitelügyi szakosztály. Elnök: gróf Zselénki Róbert, (az „O. M. G. E.” részéről.)

IV. Közművelődési és közegészségügyi szakosztály. Elnökök: gróf Boldi Ákos és Sándor József (az E. M. K. E. részéről.)

V. Kivándorlási szakosztály. Elnök: dr. Kőmőcsy József, (a Marosvásárhelyi Székely-Társaság részéről.)

Részvétel a székely kongresszuson.

A székely kongresszuson résztvehet minden azíránt érdeklődő; tanácskozási és szavazati joga

azonban csak annak van, aki folyó évi augusztus hó 15-ig a központi irodánál tagul jelenkezik és a kongresszus kiadványainak költségére szolgáló 4 korona részvételi díjat lefizeti.

A tagok a következő kedvezményekben részesülnek:

a) a M. Á. V. és közélése alatt álló vasutakon kedvezményes áru menetjeggyel utazhatnak a kongresszus helyére és vissza;

b) kongresszus kiadványait ingyen kapják;

c) úgy az alábbjelzett társas kirándulások, mint a kongresszus tartama alatt kedvezményes ellátás és elszállásolásban részesülnek, melynek költségeiről a rendező-bizottság a napilapok útján kellő időben értesíteni fogja az érdeklődőket.

A kongresszus rendező-bizottsága fölkéri a részvételre jelentkezőket, szíveskedjenek egyidejűleg arról is értesíteni a központi irodát, vajjon igényt tartanak-e a vasuti utazási kedvezményre és kívánják-e, hogy az iroda gondoskodjék elszállásolásukról és ellátásukról, vagy sem.

Társas kirándulások.

A kongresszust közvetlenül megelőzőleg társas kirándulások rendeztetnek, még pedig három csoportban. A jelentkezők Marosvásárhelyen, Székely-Udvarhelyen, vagy Sepsi-Szent Györgyön találkoznak augusztus hó 22-én s e három kiindulási pontból előre megállapított utitervek szerint a Székelyföld különböző vidékein átvezetettve, augusztus 27-én érkeznek meg Tusnádra.

Akik e kirándulások valamelyikén résztvenni óhajtanak, kérjük, hogy a központi irodát annak határozott megjelölésével, vajjon melyik kiinduló ponton kezdődő kirándulásban kívánnak résztvenni, legkésőbb augusztus hó 10. napjáig értesíteni méltóztassanak. A részletes utitervet a központi iroda minden jelentkezőnek meg fogja küldeni.

Fölvilágosítást bárkinek készséggel ad a székely kongresszus központi irodája (Budapest IX., Köztelek-utca 8. sz.)

Székely-fürdők

Kovácsna.

Irta: Bardócz Pál.

II.

Fürdők, vizek.

Erdély egyik legnyobbb természeti nevezetességével megismerkedve, lássuk a Pokolsár-t, mint bámulatos gyógyító erejű vizet — mint fürdőt. Gyógyít: csúszos bántalmakat, még ischiást is, kitünő hatással van az idegbajban szinylődőkre, görvélves betegségeknek, csontszunál; míg iszapja női betegségeknek bámulatos hatással van.

A fürdő láplugsóját szárított állapotban ládákban szállítják.

A fürdő telep tulajdonképeni központja fenn Vajnafalván van a fürdőrészvénytársaság által megvásárolt Mikes- és Apor-féle telken; itt vannak a hideg és meleg-fürdők, de kádas meleg-fürdők is kaphatók: vérszegénységben szinylődők, női- és idegbajokban szenvedők részére.

Klimája havasaltji, leghiresebb vize, a Horgász, melynek összetétele hasonlít a Selters és Gieshübl vizekhez s majdnem azonos a gleichengbergi Costantin forrásával. Erősebb a Hankó-forrás vize s mindkettő hurutos bajokat gyógyít. Emésztési zavarok, gyomorégés, epezsavarok, gyomor- és bélhurut, vérszegénység esetén, hiányos vértképződésnél, légzőszervek hurutos bántalmainál stb. stb. a kovásznai vizek elsőrangúak.

És most, mindezek után, lássuk inkább történetik a — kura?

Például a „Pokolsárban” — a bedörzsölés. Hogy ez használ-e, nem-e vaj? ki tudja? Anyi áll, hogy okoszen ves foglalkozás; ha csak egy jól bekent pacienst talál az ember, ő is rögtön bajlaudóságot érez hasonló eszekekedtre. Ki vesz egy kapavágásnyi kulemázt (láplugsót) és a feje bubjától a lábujja hegyéig alaposan bemázolja magát, aztán jön (de okvetlen jöjjön!) az áldott, szárító napfürdő! s a vége egy gyönyörűséges társaság (az egyenlőség legtekélyesebb formájában), a melynek láttára csúsz, köszvény, idegesség s minden más fajta nyavalya készülődni kezd ki az emberből. De, ha napsugár akkor nem lenne, édes Atyámha be ne merd kenni magát, mert, még a fellegek is megkönyeznek olyan — meled (?!) lesz a „feredő” vétele után...

Ha aztán ezt a kurat (már t. i. a fentebbit) negyvenkét napig folytathatja az ember kívülről és belülről, meg az isteni Horgász-t (borviz) élvezheti qu. u. s.; naponta 15–20 kilométer utat barangolhat a hegyek között és a jó magyar konyhát tartó vendéglők bármelyikében a vesztéset pótolja az ember akkor, de csak akkor — még „demokrata” képviselőnek is fel lehet csapni — ne féljünk! az ősi virtus nem fog eszerben hagyni!...

Nem is hinné az ember, hogy a Pokolsárnak nemcsak nyavalyákat gyógyító ereje van, hanem még irodalmi, akarom mondani költői kitörésekre is felizgatja rendes látogatóit...

(Ha ezt megtudják a füzfa-pótták! Jaj neked — Sára!)

Egyik barátom, aki szavahihető, komoly ember, esküvel bizonyította s tanukkal igazolta, hogy ő soha rimet sem mondott s egyetlen verset sem tanult meg életében, pedig rajong a költőkért — s azok között legjobban imádja — Sipulust, a ki olyan szépen tudja áttenni a vers-sorokat — prózába!

Néhány nap múlva Tusnádra és azontul tervezünk kirándulást s meg kellett tanulnia az időjelzőt:

leti paralyzis előidézője; joggal mondhatom: minden rosznak és gonosznak megalágya. Az alkohol az erőmet gyávává, a bölcset balgává teszi; igen! ki-tja az erő és ész világát. Az alkoholistát állatias állapotában összebeszél minden ostobaságot, kibeszél minden titkot. Mit józan állapotban még gondolni is szégyel, azt részegen elköveti. Valóban az embert az utálat és megvetés tárgyává alásítja a mértékletlenség e fajtája.

Tagadhatatlan igazság, hogy az iszákosság rombolólag hat az egész emberre, annak testére és szellemi képességeire. A régi rómaiak és görögök nemzeti alakulásuk idejében annyira sujtották az alkoholistát, hogy kidobták a tanácsból és minden nyilvános hivatalból kizárták. Sőt a görögöknél szigorú törvény volt, hogy a ki vagyonát és becsületét mértéktelen ivással elvesztegette, azt nem volt szabad övéi mellé temetni, hanem valami félreeső zugban kellett elásni. De nagy is volt és hatalmas ez a két népfaj, mignem a tobzódás halálát okozta. De ne menjünk ily messze! Csak egy százada annak, hogy az egykor híres galinemet, mely győzelmes csaták árán átalakította az egész Európa térképét, meggondolatlan iszákossága, és orgiai által annyira elernyed, hogy alig tudott újra lábra állani.

És még sem akarunk látni! Sőt az alkoholizmus büne mindjebb terjed, és ront-bont minden osztályban. Mennyi hasznos tagja, polgára e hazá-

nak használhatna tehetségeivel, hosszú munkás életével e közjónak, ha észtelenül meg nem gyilkolná magát idő előtt a tulságos iszákosság által. És a mi a legijesztőbb: az utána következő, az őt felváltó nemzedék, mint láthatjuk, csak kórház anyag, satnya epigon. Évek óta figyelem az iskola apró népeit, s minél tovább megyek az évekkkel, annál kétségbejöttőbb a kép, mit magamnak alkothatok. T. Uraim! beteg a mai gyermekeknek majdnem a nagyobb része. Gyenge testben és beteg igen beteg lélekben. Aluszekony, benuit a szellemi képessége, sőt egyik-másik olyan, mintha már kifáradt aggastyán lenne. Én az átöröklés igaza után indulva, az apai vér romlásának, a csira kóros benuulásának tudom be ezt a dekadenciát, ezt az erőhanyatlást. S ennek az okát megint másban kereshetem-e, ha nem abban, hogy a családfentartó, a családfő keserves munkája gyümölcsét nem arra fordítja, mire azt Isten és ember előtt tett fogadása szerint fordítania kellene, hanem, nem iszonyodva meg az otthonában máris beköszöntött nyomor, iuség és kiáltó szükség torzalakjaitól, könnyelműen a koresma asztalon vesztegeti el a kenyérrevalót, sőt onnan félíg étve, félíg holtan hazatérve, bemoeskolja azt az ágyat, melynek szentsége a haza oltárát, fájának templomát van hivatva fentartani, bemoeskolja az ágyat, melyből virágzó életnek szabadna csak igérkezni, és nem a

hervadásnak, bűnnek; mert bűn fattyut nemzeni tiszta vér helyett. Átok van azon, ki egy szent föld hazája romlását munkálja. Pedig nem így van-e? fent-lent egyaránt? Tenni kell Uraim! Meg kell menteni az embert, legyen igavonó munkás, vagy akár szellemóriás. Meg kell menteni a családot, a nőt, az anyát; meg kell menteni a gyermekeket, hisz ők azok, kik minket majd felváltanak s bennök él tovább a nemzet és haza. Ki kell üríteni a koresmákat, ki kell terelni abból az apát fiával, s oda kell kényszeríteni a ferfit a családi főszékbe, hogy lássa, legalább a hetenkint egyszer, az édes nyugalmi szent napján, a kik az övéi. Osztózzék családi örömeiben, ha örül az, de része legyen annak bujában és bánatában is. Ne legyen menekülése mindezek elől a koresma füstös, bűzhöd falai között hol, mint varjak várakoznak a heti bérét zsebében rejtgető munkásemberre az általuk is előggé ismert setét alakok. De így meg lesz akadályozva, különösen népesebb városokban, hogy a gyári és ipari munkások és kisebb díjazású hivatalnokok heti keresetüket egy rövid éjszaka elpusztíthassák, nyomorba döntve és által szegényellátású családjukat. Kénytelen lévén otthonába térni a heti munkás, mert a vasárnap és munkaszünetes ünnepnapokon csak bizonyos órákig és órák közt költhetnek, s ez által családja jólétét, ha szerényen is de biztosíthatja.

„Ha szent Anna gözölög,
Az ég akkor rá dörög —“

Ő pedig erre nyomban azon úgy kulimászosan,
a deszkafalon örökítette meg első rimfröcsét —
természetesen a tapasztalásból leszűrt igazság-
képen:

„Ha duzzog a Pokolsára,
Esz jön rá nemsokára.
Hegylmezze hát! Oh! te Sára!“

És ettől a naptól kifogyhatatlan volt a mi ujdonsult poetánk e rimfaragásában. No, Isten mentse, hogy K. K. kollégánk valaha ide kerüljön — én szentül hiszem, hogy elnémulna a Pokolsár az ő rimszerű fortyogásával s Kovászna akkor egyszerűen — tönkre menne!

Pedig mindenki felfogadja a költővel:

„Kireszkessük minden bűnünk
S mégis csak Kovásznán fürdünk!“

Közbeszólás (K. M.): „No én aztán nem!“ Ő t. i. e. nyáron tartja meg tizéves nyaralói jubileumát, ebből magyarázható örök ifjúsága, pedig Sárának illő távollásból udvarolt e hosszú idő alatt s csak a kottajegyek a megmondható, hogy így is hány milliót szedett ránczba belőlük: ha az a sok-sok millió fekete pont, annyi tömördek zászlóval kitör és eget kéri, akkor a mi Miska barátunk édes, bus zenére hajló s beléjük lehelte lelkét — az Operában fogjuk megünnepelni; csak már (10×8) a 81-ik hétben fürdők meg már egyszer a — Pokol-ban; tudod jól, édes Pajtás, hogy Orfeusz is azóta lett híres „ember“, a mióta az alvilágban megjárta magát!...

A megérkező vendég 1—2 fürdés után már rimekben ír haza:

„Végre! valahára!! Pokolsárban vagyunk!!
Ennek öröme, forr is (?) már az agyunk;
Ime bizonyágul bösz rimet a r agyunk,
S barátunk háznál mindent felapritunk!“

Némely beteg annyira az őserő hatása alá kerül, hogy még a levél is a — Pokolsárba címzett. Ha pedig esetleg a bus, esős idő hosszabb időre beköszönt, azért a rim tovább is csak peneg; legfennebb a Parnassus áthelyeztetik és a költőt átrepíti Pegázusa — a gözlőbe; a feredező legkitartóbbja, utolsója október végén is rimekben ír haza — de nem Törökországba:

„Egyedül hallgatom Pokolsár morgását,
Felhőket szállító szeleknek zugását.
Irád te ezeket híres Kovásznáról,
Akkor sem mondának le a dicső — Horgászról.“

Csak egy elkecseregett prózai ember, aki annyira bekente magát iszappal, hogy a vasasfürdők körül röpködő földi tündérek sem látható, írhatja „anzicht kártyán“ a következőket: „Van itt Pokol is, sár is, no meg ördög is elég, csak az angyalok hiányzanak.“

— Erős a meggyőződése, hogy az atyafi tévedésből használta a többes „k“ ragot; elég volna azokból egyetlen-egy is, ha mindjárt — szárnnyal nélkül is, csak aztán — valódi legyék!...

Eddig jutván beszámolófélémmel igen röviden a szórakozásokról és a minket, turistákat, leginkább érdeklő kirándulásokra érdemes helyekről emlékezem meg.

Rendelkezésre áll haví 1 korona beiratási díjért a kaszinó olvasóterme az összes lapokkal, igen szép könyvtárral. A fedett gyógyteremben vagy a szabadban majdnem minden héten van szórakoztató mulatság.

Fürdés után a szükséges mozgást a patak mindkét oldalán elhúzódó szépen fejlődő sétateren végzi a közönség. Az Aporkelken a villák sorba épülnek, azokhoz öt perc az ordó, innen kényelmes fél óra alatt a Horgász kutjához, vagy egy másik szép völgyön még rövidebb idő alatt a Sós-fürdőhöz és a Galambok (Hankó) kutjához jut-hatunk.

A ki tehát teheti, az az igényeit rakja zsebre, készüljön el némely dolgokban kezdetleges állapotokra, mondjon le a villanyos csengőkről, fayenczekádákról stb. stb.; ha egészséges, itt edzheti magát, ha beteg, keresse gyógyulását az őserők örök gyógyforrásainál: Kovásznán, a mely nem tehet róla, hogy ma még nem világfürdő...

Legvégül pedig dr. Hankó arany szavait ig-tatom ide: „Megfizethetetlen élvezet a nagyvárosok gözköréből, az alföld izzó homokjából menekülő ember számára az a mít Kovászna nyújt.“

Élvezheti a közeli bércek szűzi levegőjét s azt az illatot, melyet a hős szellő, virágos mezők, óriás erdők árnyas mélységeiből szakaszt fel; élvezheti életadó pompás vizeit, élvezheti természeti kincseit, melyek egy eddig nem ismert új világ rejtelmével veszik körül, mindezt élvezheti mesés olesén, élvezete által a legjobb embereket boldo-gítva.“

NAPI HIREK.

— **Eljegyzés.** Füstös Sándor esikszentgyörgyi tanító folyó hó 13-án váltott jegyet Kézdí-Polyánban Filip Péter és neje kedves leányával Ilonával.

— **Augusztus hó 2-án tartja a Kézdivásár-helyen szünetelő tanuló ifjuság szokásos nyári táncmulatságát, melyre az előkészületek nagyban foly-nak. Védnökökül: Elek Bóla kir. táblabíró, Dr. Sinkovits Ottó nagybirtokos és Geréb János ügyvéd urakat sikerült megnyerni az ifjuságnak. Tisztelet-beli elnökökül: Dr. Török Andor polgármester, Tóth István földbirtokos és ifj. Kupán József kereskedő urak kérétek fel. Jó előre felhívjuk közönségünk figyelmét ez élvezetesnek ígérkező táncoszt lyre.**

— **Hímzőgép tanfolyam.** Az országosan ismert Singer-gép társulat legújabb találmányait folyó hó 26-tól kezdve 28-ig az „Erzsébet“ árvaleány nevelő intézetben rendezendő kiállításon fogja bemutatni. A varrás és géphímzés legszebb productumai lesznek ott nemesak mint kész-munkák megmutatva, hanem azon kezelési rendszer is, melyszerint azok gyakorlatilag előállíthatnak. Nevezett társulat gondoskodott arról is, hogy ha valaki a hímzést megtanulni óhajtja, a képzett szakértő az illetőket 14 napi tanfolyamon beláthassa. E tanfolyamra a kiállítás megtekintése után az intézet igazgatóságánál lehet jelentkezni. A tanfolyam teljesen díjmentes. E kedvező alkalmat bizalommal ajánljuk a hölgy-közönség figyelmébe, mert ilyen ingyenes tanfolyamok igen ritkán szoktak nyitni.

— **Zászlószentelés.** A zilahi tűzoltóság 25 éves jubileumát üli és egyszersmind felszenteli az egyesület zászlóját. Ez ünnepségre nem csak meghívta városunk tűzoltóit, hanem emlékjegyet is küldött. A derék társaság fénys ünnepén a mi tűzoltóinkat Nagy Károly főparancsnok és Ösz Lázár segédtsit fogják képviselni.

— **Szabászati iskol záróvizsgálja.** Egy éve annak, hogy városunkban egy rendszeres, a nevelés és szaktanítás minden kívánalmainak megfelelő szabászati iskolát nyitott meg a Háromszékmegyei „Erzsébet“ árvaleány nevelőintézet. A bizottmányi tagok, érdeklődő szülők jelenlétében folyó hó 19 én tartatott meg a záróvizsga. A komplikált szabászati rajzok méreteit, összeállítását, feldolgozását, a szövetségét, az egység árakat oly könnyűséggel, szabatosan és önállóan adta elő a tanfolyamot bevégzett 10 növendék, hogy az mindnyájunkat meglepett. Ha jövőre minden család ennyi képzettséget igyekszik a téren adni leány-növendékeinek: akkor nem lesz inség, nyomor a családban, mert a hol a nő dolgozni tud, ott nem következik be a szükség, a nyomor. Elismerés illeti a nevelő tanítónő helyes módszeréért, szerénységéért és a felmutatott szép eredményért.

— **Méhészeti szakelőadás.** Az erdélyrészi méhészkörület miniszteri megbízottja: Nagy János szaktanár ur folyó hó 6-án városunkba érkezett és úgy delélt, mint delután számos érdeklődő előtt néhai Kiss Jenő és az „Erzsébet“ árvaház méhészetében szakelőadást tartott.

— **Hála.** A tűzoltó-egylet zenekara megkereste a parancsnokságot az iránt, hogy Dr. Dávid János-nak — ama kiváló kegyért, hogy a zenekar nyári mulatságán a védnökséget elfogadta és kiváló szíves-séggel teljesítette, küldöttségileg köszönje meg. E kedves kötelességnek a napokban tett eleget a parancsnokság.

— **Új szortár építés.** A tűzoltó testület 25 éves felszerelése sok hanyóadás dacára úgy, ahogy még is megvan. A szivattyúk, vizes-hordók, létrák, személyi felszerelések végre új helyiséget kapnak.

Tiszt. főparancsnok Kovács Dániel alpolgármester, Benkő Lajos gazdatanácsos, Dobay János főjegyző tiszt. parancsnokok birják az egyesület osztatlan elismerését és köszönetét, hogy e lényeges hiányon, még e nyár folyamán segítenek.

— **Járhatatlan ut.** Városunk egyetlen nyári fürdőhelye a Fortyogó, mely a tagosítás által új utat nyert, de ezen járni életveszélyes. A kihányt téglagödrök mélyébe kell előbb több helyen behatolni s ha a nyaka a mélységben meg nem szakadt, eljuthat zökögös, többhelyi sáncokkal szagatgatott úton a Fortyogóhoz is. Hol vagy emberek élete felett örködő közigazgatás? Mikor segítesz egy Ázsiai állapoton?

— **A szentkatolnai tanuló-ifjuság.** Dr. Bánffy Zsigmond, Cseh Gyula, Pál István apátkanonok, és Dr. Sinkovits Ottó védnöksége mellett folyó évi július hó 27-én a községi iskola nagytermében, a községi „Ifjusági egylet“ javára műsorral összekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti jegy: Személyjegy 1 korona 20 fillér, családjegy 3 korona. Kezdeté este 7 orakor lesz.

— **Helyreigazítás.** Lapunk jul. 17-iki (56.) számának politikai hírvonatában, a „Fejérváry báró a magyar nyelvért“ című rövid cikkely utolsó mondatába bosszantó sajtóhiba esüszött be. Kimaradt ugyanis az „egyszer“ szó, melynek betevésével, a jelzett mondat ekként hangzik: „Elismerés illeti örete Fejérváry minisztert, elismerés, minőre eddig nem egyszer szolgált rá!!“

MULATSÁGOK

Nyilvános számadás.

A kézdívásárhely-kantai róm. kath. templom javára folyó hó 6-án rendezett táncmulatság bevétele volt: Családjegyekből 52 K. Személyjegyekből 151 K. 50 fill. Felülfizetésből 315 K. 58 fill. Összesen 519 K. 08 fill., kiadás volt 156 K. 60 fill., tiszta jövedelem tehát 362 K. 48 fill.

Ezen mulatságra felülfizetni kegyesek voltak:

Ifj. Dávid István 12 K. Wertán Béni 10 K. Kovács Bernád, öz. Bartha Józsefné, dr. Török Andorné 5—5 K. Mártony Lukács, János Dónesné, Kiss Károly, 3—3 K. Tamásy Imre 2 K. 50 fill. Takarékpénztár, Vadon Bertalan, Hassák Vidor, Róvész Cyrill, Koch Sándor, Asbóth Viktor, Benkő Pál főesp. dr. Herepei Iván, Nagy S. Pál, Balázs Márton, János Mózses szeszgy. Kraus Lajos Bpest, Id. Tóth István, Ifj. Tóth István, Ifj. Nagy Ferenc, öz. Császár Lukácsné, N. N., dr. Bodor Ferenc, Stocker Antal, Molnár. Józsiás, Geréb János, Bene Endréné, Grósz József, dr. Bánffy Zsigmond, dr. Dávid János, Vajna Károly, Hamar Zoltán 2—2 K. Dobál Lajos 1 K. 50 fill. Ürmösi B. Gyula, Beczman József, Lukács József. Konecz Károly, Antal Andrásné, Kovács Tamás, Dónes Béla, Welner János, Vajna Béla, Práda Antal, Lennel Borbára, Piplinger Vincze, Szőcs Lázár, János Mózses, I. fia. Kölönte Mózsesné, Bátor László, Baló László, Molnár Eszti, Ozimbalmas András, Szőcs János pleb., Kovács Sámuel, Donát, József, id. Török Sándor, Plesek Antal, Nagy István, Torday Rózsika, Zakariás Miklós, Pittróff Lajos, dr. Szentpétery Balint, Szőcs Illés, legif, Kupán József, Balint Kálmán, öz. Csiky Józsefné, N. N., Turóczy István, Veres Sándor Kónya Albert, Kovács János, gabonakeres. Piplinger Gyula, Dézi Balint, Tratner szeml., Baylorné, Winternicz Ödön, Ráth Ármin, Kiss Lajos, Ny. János Géza, Fodor Lajos, Szőcs Sámuel, Baló Ödön, Bod Gézané, Fejér Károly-jb., Intze István, dr. Sinkovics Aurél, Szabó Lajos, Szabó Gyula, Nagy Károly, Gaspárek Róza, Bertalan Józsefné, Szabó Géza, Hölczler Gyula, Zajzon Sándorné, Mágori Sándor, Ugray Lajos, Ferenczy András, öz. Pálpó Sámuelné, Tóthfalasy Károly, öz. Sővári Jánosné, Marti Mihály, Csekme J. Károly, Rádulj Dénes, Blatt Mihály, Riedl Ákosné, Ferenczy Gyula, Balázs Károly, Császár Imre, Daehsbeke Lóri, Sütt Imre, Nagy Ferenc szeszgy., Tóth Lajos, Gyárfás Károly, Thier Richard, ifj. Jakab István, öz. Szvoboda Béláné, János Gyula, Grajning Albert, öz. Nagy Lajosné, Csutak László, Császár Gergely, Frenkul Emánuel, Kovács Sándor, Homonay Károly, Bartos Ignác, ifj. Dobay János, Pánczél Noé, Ambrus Albert, K. Császár József, Szőcs Ferenc, Rádulj Ferenc, Szász Dániel, öz. Nagy Dénesné Baláska János, Bertalan András, öz. Cserei Jánosné, Márkos Imre, Kovács Ödön és hadnagy 1—1 kor, (Folyt. köv.)

Hirdetések.

Sz. 37—902.

közpv.

Hirdetmény.

Az 1899. évi XV-ik t. cz. 148. §-a alapján a központi választmány értesíti azokat, a kik az 1903-ik évre szóló képviselő választói névjegyzéke ellen felszólaltak, hogy a névjegyzék folyó július 20-tól 30-ig a városház tanácstermében közszemlére kitetett, azokat, kiknek az 1899. évi XV. t. cz. 148. §-ában felsorolt kátározatok kézbesítve lettek figyelmezteti, hogy a kézbesítéstől számított 10 nap alatt a magyar kir. Kuriához címzett esetleges felebbzéseiket a központi választmány alólított helyettes elnökéhez beadhatják.

Kézdivásárhely város központi választmányának 1902. július hó 17-én tartott üléséből.

Kovács Daniel, Nagy Károly,
közp. vál. h. elnök. közp. vál. jegyző.
(137. 1—1.)

Sz. 437—1902. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ozenel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbírósnak 1902. évi V. 110. számú végzése következtében Dr. Bartha Imre ügyvéd által képviselt zágoni r. k. egyház jaraára márkosfalvi Forró Imrénő ellen 4400 K. s jár. erejéig 1902. évi márczius 19-én

foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 678 K. becsült szekerek, juhok, szára, lovak, kemence, házi butorokból álló ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kézdivásárhelyi kir. járásbírósnak 1902. V. 110. számú végzése folytán 4400 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi ápril hó 1-ső napjától járó 7% kamatai és eddig összesen 108 K. 50 fill.-ben bíróság már megállapított költség erejéig Márkosfalva község házában leendő foganatosítása céljából határidőül 1902. évi július 29-ik napjának délután 2 órája kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik. Kelt Kézdivásárhelyen, 1902. évi július hó 15. napján.

Kakutsi Ádám.

(138. 1—1.) kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 5646—902.

tlkvi.

Hirdetmény.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Háromszék vármegyében bekebelezett Szent-

katolna község tagosítása következtében a község telekkönyvei az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletéhez köpest átalakítottak az ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cz.-ben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosittatik.

E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1902. évi szeptember hó 9. napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatnak:

1. Az összes érdeklettek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után, a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetnek;

2. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiadottjai előtt a kitűzött határrapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjeszt-

téseiket igazoló okmányokat muttassák fel;

3. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi XXIX. t. cz. 15—18 és az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5—7. és 9. §§. értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt élő szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az úton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedés kedvezményétől is elesnek és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy egyéb megszűnt jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyasintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezésére, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett, a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék, mint tlkvi. hatóság.

Kézdivásárhely, 1902. július hó 15.

(139. 1—3.) Kovács Károly.

kir. tsz. bír.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

MAGYAR FRANKLIN-Társulat kiadása REMEKIROK

ezim alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, diszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

*Arany János Kisfaludy Károly
*Arany László Kisfaludy Sándor
Balassa Bálint Kölcsey Ferencz
*Bajza József Kossuth Lajos
Berzsenyi Dániel Madách Imre
Csiky Gergely Mikos Kelemen
Csokonay V. M. Pázmány Péter
*Czuczor Gerg. Petőfi Sándor
Deák Ferencz Reviczky Gyula
Eötvös József br. Széchenyi Istv. gr.
Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
*Garay János *Teleki László gr.
Gyöngyössi I. *Pompa Mihály
Gvadányi József *Vajda János
Kármán József *Vörösmarty M.
Katona József Zrínyi Miklós
Kazinczy Fer. műveit.
*Kemény Zsigm.
Népius Iyra Népbálladák
Kuruczok költészet

*A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók művei más versenygyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 testes kötete föléli a legbecesebbet, mit a magyar szellem teremtet és hivatta van arra, hogy minden családi könyvtár gerincze legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekírók kiállításá méltó a nemzeti műveltségéhez. Kötése pályanyertes,

művészi, erős angol vászonkötés, a papírja fementes, soha meg nem sárguló; betűi külön e célra készülnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatában jelennek meg 1902. februártól kezdve és azontul minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar Shakspeare-kiadás, 6 vasos kötetben, diszkötésben 20 korona — kivételes árban — szállítatik, holott a kiadás bolti ára 30 korona lesz, és az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába került. — Legkiválóbb költőink remekfordításai közli Shakspeare remekait a kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévy József, Arany László, Rákosi Jenő, Györy Vilmos átlutótésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszthető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 kor. a Remekírók előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendelik meg.

Saját alá rendezik és az illető író életét és munkáinak jellemzését föléli bevezetéssel ellátják:

Alexander Bernát
Angyal Dávid
Badics Ferencz
Bánóczy József
Beöthy Zsolt
Berzovics Albert
Bayer József
Endrődy Sándor
Erdődy Béla
Erdélyi Pál
Ferenczy Zoltán
Fraknoi Vilmos
Gyulai Pál
Heinrich Gusztáv
Koroda Pál
Kossuth Ferencz
Kozma Andor
Lévy József
Négyassy László
Rákosi Jenő
Riedl Frigyes
Széchy Károly
Széll Kálmán
Váczai János
Vadnai Károly
Voinovich Géza
Zoltányi Irén

E tényleg névsor biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a Magyar Remekírók megbízható szöveg t adja a főlvet munkáinak, s hogy minden életre szóló becsú munka lesz.

Tessék e megrendelő-jegyet aláírva levelezőlapra ragasztva azon könyvtárkereskedésnek be-
küldeni, mely könyvszükségletét rendszeresen

A Franklin-Társulat által kiadott „Magyar Remekírók” nagy értékét rendkívül emeli, hogy annak kiegészítője a

Teljes Magyar Shakspeare,

a Kisfaludy-Társaság által kiadott s költőink: Arany, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévy, Arany László, Fejes, Greguss, Györy Vilmos, Lőrinczy-Lehr, Rákosi Jenő, Szigligeti által fordított kiadása. Ez a fordítás ma már magyar remekíró-számba megy mert azt halljuk a színpadról ezt idézzük lépten-nyomon; átment a nemzet vörébe.

A teljes magyar Shakspeare-t kedvezményes áron kapják a „Magyar Remekírók” megrendelői, vagyis a hat kötetes diszesen bekötött munkát 30 korona bolti ár helyett 20 koronáért, ha mind a két munkát megrendelik.

Megrendeléseket elfogad minden hazai könyvkereskedés vagy a Franklin-Társulat Budapesten.

MEGRENDELŐ JEGY.

Alólírott könyvkereskedésében
(hol:) ezennel rendel
..... péld. Magyar Remekírók 55 kötet 220 kor.
..... Shakspeare összes színműveit 6 kötet 30 kor.
..... helyett 20 kor. kedvezményes áron.
..... Shakspeare összes színműveit 6 kötetben külön
(a Magyar Remekírók nélkül) 30 korona bolti
áron és kéri a szállítási feltételek közlését.

Hely:

Név:

A műre havi törlesztéses megrendelést elfogad **Ifj. Jancsó Mózes** nyomdatulajdonos Kézdivásárhelyt.

(9—12) 36.

Ny. ifj. Jancsó M.-nél Kézdivásárhelyt.